

مدیریت اماکن و فضاهای ورزشی

شاخص‌های بهینه‌سازی طراحی،

ساخت

و

بهره‌برداری

(۱۴۰۵)

دکتر سید محمد حسینی

- دارای شاخص‌ها و استانداردهای فنی، ورزشی و عمومی مجموعه‌های ورزشی
- موازین ضروری برای مدیران اماکن و سالنهای ورزشی
- دارای ایده‌هایی نو و خلاقانه در طراحی فضاهای ورزشی
- قابل استفاده برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی مدیریت ورزشی

کاشف، سیدمحمد، ۱۳۳۷-.

مدیریت اماکن و فضاهای ورزشی : شاخصهای بهینه سازی در طراحی، ساخت و بهره برداری / نوشته دکتر سیدمحمد کاشف .- ارومیه : انتشارات دانشگاه ارومیه: ۱۳۹۱.

ج . . : مصور، جلدی، نمودار . - (انتشارات دانشگاه ارومیه: ۱۱۴)

شابک : ۸-۸۰۸-۶۶۱-۶۰۰-۹۷۸

کتابنامه .

۱. ورزش - ایران - مدیریت . ۲. ورزش - ایران - مدیریت . الف . عنوان . ب . فروست
GV ۴۳۳ ، ک ۲۹ الف / ۱۳۹

عنوان: مدیریت اماکن و فضاهای ورزشی : شاخصهای بهینه سازی در طراحی، ساخت و بهره برداری

تالیف: دکتر سیدمحمد کاشف

ویراستار ادبی: دکتر عبدالناصر نظریانی

ویراستار علمی: دکتر محمدرضا ذولفقاری

ناشر : انتشارات دانشگاه ارومیه

چاپ: اول

سال نشر: زمستان ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت پشت جلد : ۵۵۰۰۰ ریال

شابک : ۸-۸۰۸-۶۶۴۸-۶۰۰-۹۷۸

سری انتشارات : ۱۱۴

تلفن تماس انتشارات دانشگاه ارومیه : ۰۴۴۱۲۷۷۹۹۳۰ — آقای پاشازاده

پیشگفتار

با افزایش شهرنشینی و توسعه آپارتمان سازی در شهرها، روز به روز بر ضرورت طراحی و ایجاد فضاهایی که بتوانند نیازهای تحرک و پویایی شهروندان را فراهم سازند، بیشتر و بیشتر می‌شود. شهرها به عنوان محیط زیست انسان، باید شرایط و فضایی فراهم آورند تا شهروندان به آسانی بتوانند به اماکن و فضاهای ورزشی و تفریحی دسترسی پیدا کرده و به نحو مطلوبی به انجام فعالیت‌های متمر جسمانی بپردازند.

محیط شهری با توجه به گه‌گاه‌های طراحی گردیده و شکل گرفته و سامان داده شود تا بتواند بنحوی مناسبی فضاهای ورزشی را در خود جای دهد و با جابجایی و طراحی مناسب، زمینه جلب و جذب بیشتر شهروندان علاقه‌مند به ورزش را مهیا سازد.

از دیگر موارد بسیار مهم در طراحی و ساخت اماکن و فضاهای ورزشی، در نظر گرفتن آخرین استانداردها، شاخصها و موازین علمی و فنی می‌باشد تا با توجه به هزینه‌های بسیار زیاد در ساخت این قبیل مجموعه‌ها، اصول طراحی و معماری، همجواری، دسترسی، زیباسازی، ایمنی، بهداشتی، فنی و ورزشی در آنها بطور کامل رعایت شود.

یکی از مشکلات مبتلا به اغلب مجموعه‌ها و سالنهای ورزشی، ایرادات و اشکالاتی است که پس از اتمام عملیات ساختمانی و احداث و در هنگام بهره‌برداری و برگزاری تمرینات و مسابقات ورزشی، در آنها بروز نموده و مدیران رویدادهای ورزشی با مشکلات جدی مواجه می‌شوند. مشکلاتی مانند: اندازه‌های غیراستاندارد، کف و سقف نامناسب، سیستمهای معیوب روشنایی و حرارتی و برودتی و محیط‌هایی نامطلوب از حیث زیباسازی و فضای سبز و ... همواره این سؤال را پیش روی بهره‌برداران ورزشی این قبیل اماکن قرار می‌دهد که چرا با تمام تلاشها و مساعی و هزینه‌های انجام شده جهت احداث اماکن و فضاهای ورزشی، از مشورت و حضور کارشناسان و متخصصان خبره رشته‌های مختلف ورزشی در کنار تیمهای مطالعاتی و

طراحی و ساخت، بهره گرفته نمی شود تا موانع و مشکلات کاربردی که در عمل و پس از بهره برداری مشخص می گردند، در مرحله طراحی، شناسایی و برطرف گردند. مجموعه های ورزشی به دلیل ماهیت فعالیتهایی که در آنها صورت می پذیرد، علاوه بر رعایت اصول مهندسی و معماری، نیازمند در نظر گرفتن بسیاری از شاخص ها و استانداردهای فنی و ورزشی می باشد. ادموند بیکن کتاب معروف خود، طراحی شهرها، می نویسد: امروزه در شهرهایمان باید به چیزی ورای طراحی بناها و شبکه های رفت و آمد بیاوریم. باید فضاهایی خلق کنیم که با نیازهای امروز مطابقت داشته باشد و آن ها را به طریقی تعریف کنیم که با تکنولوژی مدرن همخوانی داشته باشد.

حال با عنایت به اینکه ورزش های ورزشی نیز همانند شهرها نیازمند ارائه تکنولوژی ها و طرحهای مدرن و متناسب با نیازهای انسان امروزی می باشند، پس تمام سازمانها و نهادها و عوامل انسانی درگیر در طراحی و ساخت مجموعه ها، مکان ها و فضاهای ورزشی باید با تبعیت از آخرین قوانین و مقررات معماری و مهندسی و همچنین فدراسیونهای ورزشی، تربیتی اتخاذ نمایند تا کلیه مطالبات قانونی رشته های مختلف ورزشی در احداث اماکن لحاظ گردد.

امروز دیگر نمی توان آسفالت یا بتن را به عنوان کف مناسب برای زمینهای ورزشی روباز معرفی، احداث و ارائه داد. ورزشکاران امروزی به سالنها و اماکن ورزشی نیاز دارند که از نظر نور و روشنایی، صدا و آکوستیک، رنگ آمیزی و نماسازی، عرض و طول و ارتفاع، کیفیت کف و سقف و دیگر امکانات و تجهیزات حرارتی و برودتی و سرویسهای بهداشتی، دارای استانداردها و موازین فنی لازم باشند. مدیران مجموعه های ورزشی در این دوران و با توجه به ملاحظات

زیست محیطی و حساسیت و اهمیت صرفه جویی در میزان و نوع انرژی در اماکن ورزشی دارای محدودیتها و چهارچوبهای بسیار دقیق و ظریفی هستند که ناگزیر از مراعات آنها به منظور بهینه سازی مصارف انرژی و کاهش هزینه ای مربوط می باشند.

پس در عصر حاضر برای ساخت اماکن و تأسیسات ورزشی به دلیل مشکلات اقتصادی و لزوم توجه به بهره وری و بازدهی هر چه بیشتر این اماکن می بایست عوامل مهم و کلیدی و شاخص های اصلی و فنی طراحی و ساخت، از جمله معیارهای اساسی جهت رسیدن به اهداف مطلوب منظور شوند.

این کتاب با بهره گیری از آخرین ضوابط و مقررات حاکم بر طراحی و ساخت در کشور و در نظر داشتن استانداردهای ساختمانی فنی و بین المللی ورزشی، تمام اهتمام خود را به کار بسته است، تا بتواند موازین اصلی و فنی مورد نیاز برای احداث اماکن و فضاهای ورزشی را در اختیار علاقمندان قرار دهد. تا شاید سبک کمی در کاهش مشکلات و چالشهای فرا روی مدیران و بهره برداران مجموعه های ورزشی داشته و سازندگان اماکن ورزشی را در مراعات استانداردهای فنی و ورزشی مساعدت نماید.

لازم به ذکر است که جلد اول این کتاب با همین عنوان در سال ۱۳۸۸ توسط انتشارات بامداد کتاب چاپ و منتشر گردیده و طی سالهای گذشته نیز چندبار تجدید چاپ شده است. به همین دلیل این کتاب که جلد دوم همان کتاب می باشد در ادامه فصول جلد اول چاپ و منتشر گردید.

دکتر سیدمحمد مصطفی

دانشیار دانشگاه ارومیه

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیشگفتار.....

فصل پانزدهم: شاخص های عمومی در طراحی و ساخت اماکن ورزشی

۵.....	نیازسنجی
۹.....	زمین شناسی
۱۲.....	امکان سنجی
۱۴.....	شاخص سنجی
۱۹.....	مکان یابی

فصل شانزدهم: شاخص های بهره وری در اماکن ورزشی

۲۵.....	شاخص های اصلی مقررات ملی
۲۸.....	جهت گیری اماکن
۲۸.....	حجم و فرم اماکن
۲۹.....	جانمایی فضاهای داخلی
۲۹.....	سطوح تابش نور
۳۰.....	اینرسی حرارتی اماکن

فصل هفدهم: مدیریت بهره وری انرژی

۳۶.....	تعریف مدیریت انرژی
۳۷.....	تعریف ممیزی انرژی
۳۹.....	مدیریت انرژی در اماکن و ساختمانها
۴۶.....	انواع عایق بندی در کف و سقف

فصل هجدهم: شاخص های گرمایش، سرمایش و تهویه در اماکن ورزشی

انواع مصارف انرژی در اماکن ورزشی.....	۵۲
عوامل مؤثر در تلفات انرژی.....	۵۵
میانگین دما، رطوبت در اماکن ورزشی.....	۵۶
استانداردهای اماکن استخرها.....	۵۷

فصل نهم: بهینه سازی مصرف انرژی در استخرها

نیازهای ضروری انرژی در استخرهای شنا.....	۶۲
تأسیسات عمومی استخرهای شنا.....	۶۴
تلفات انرژی در استخرهای شنا.....	۶۹
روشهای کاهش مصرف انرژی در استخر.....	۷۰
استفاده از روکش در استخرها.....	۷۳

فصل بیستم: نور و روشنایی در اماکن ورزشی

پارامترهای اصلی در روشنایی.....	۸۲
انواع روشنایی اماکن ورزشی.....	۸۳
انواع لامپ های روشنایی.....	۸۶
شاخص های نور و روشنایی در اماکن ورزشی.....	۹۰
نقش سطوح صیقلی در انعکاس نور.....	۹۱

فصل بیست و یکم: شاخص های کف و سقف در اماکن ورزشی

شاخص های انتخاب کفپوش برای سالنها	۱۰۰
ویژگی های ضروری برای کف پوش	۱۰۴
انواع کفپوش های ورزشی	۱۰۵
انواع سقف در اماکن ورزشی	۱۰۹

فصل بیست و دوم: صدا در اماکن و فضاهای ورزشی

اصول طراحی فراگیر در ورزش	۱۱۶
امواج صوتی	۱۱۷
کنترل سر و صدا در اماکن ورزشی	۱۲۰
انواع عایقهای صوتی در اماکن ورزشی	۱۲۵

فصل بیست و سوم: زیباسازی و فضای سبز در اماکن و فضاهای ورزشی

استانداردهای زیباشناختی در اماکن ورزشی	۱۲۹
توجه به مفاهیم زیباشناسی در ورزش	۱۳۰
استفاده از بافت در طراحی مناظر	۱۳۳
ایجاد تعادل در محوطه سلازی و فضای سبز	۱۳۸

فصل بیست و چهارم: چک لیستهای فنی در ارزیابی اماکن ورزشی

چک لیست مکان یابی برای سالنهای ورزشی	۱۴۵
چک لیست موازین فنی در نصب کفپوشها	۱۴۵
چک لیست کنترل موارد بهداشتی و نگهداری اماکن	۱۴۷

۱۴۷	چک لیست ارزیابی شاخصهای زیباشناختی
۱۴۹	چک لیست کنترل ایمنی سطوح زمینهای ورزشی
۱۵۴	چک لیست شاخصهای فنی در احداث استخرهای شنا

فصل بیست و پنجم: سیستم اطلاعات جغرافیایی در طراحی و ساخت اماکن ورزشی

۱۵۹	شاخص های مکان یابی اماکن ورزشی
۱۶۴	عوامل مؤثر بر مکان های فضای باز در شهر
۱۶۶	مطالعات زمین شناسی
۱۷۲	روشهای کسب اطلاعات GIS

فصل بیست و ششم: شاخصهای ایمنی و فضاهای ورزشی معلولین

۱۸۰	موانع و مشکلات معلولین در اماکن ورزشی
۱۸۲	شاخصهای ضروری برای تردد افراد معلول در اماکن ورزشی
۱۸۵	شاخصهای ورود و خروج اماکن ورزشی برای معلولین
۱۸۸	شاخصهای سرویسهای بهداشتی برای معلولین
۱۹۱	منابع فارسی و انگلیسی
۱۹۵	پیوست